

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

MESTNA OBČINA
KRANJ

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Samozaznava legitimnosti policistov v treh časovnih obdobjih

Rok Hacin

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

7.11.2023

Legitimnost in samozaznava legitimnosti

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

7.11.2023

Narava legitimnosti je dialogična in odnosna, saj temelji na interakcijah med policisti in prebivalci (Bottoms in Tankebe, 2012).

Dvojna narava legitimnosti obsega priznavanje legitimnosti policije pri državljanih, ki jo policisti dosežejo s pošteno in enako obravnavo vseh prebivalcev ter samozaznavo legitimnosti policistov.

Samozaznava legitimnosti je proces gradnje in potrjevanja določene samopodobe nosilca moči oziroma avtoritete v družbi pri policistih (Tankebe, 2014).

Študija

Študija predstavlja primerjalno študijo samozaznave legitimnosti policistov v Sloveniji v treh časovnih obdobjih (2013, 2016 in 2022).

Uporabljen je bil modificiran vprašalnik, ki je obsegal pet delov: 1) samozaznava legitimnosti, 2) odnosi s sodelavci, 3) postopkovna pravičnost nadrejenih, 4) zaznava legitimnosti (projekcija) in 5) demografski podatki.

Zbiranje podatkov je potekalo na 24 policijskih postajah vseh osmih policijskih uprav.

Vzorec

		2013		2016		2022	
		n	%	n	%	n	%
Spol	Moški	396	80,7	380	82,4	345	80,6
	Ženski	95	19,3	81	17,6	83	19,4
Starost	20–24 let	22	4,5	7	1,5	27	6,3
	25–29 let	89	18,1	47	10,2	39	9,1
	30–34 let	131	26,7	91	19,7	35	8,2
	35–39 let	120	24,4	128	27,8	65	15,2
	40–44 let	81	16,5	107	23,2	92	21,5
	45 let in starejši	48	9,8	81	17,6	170	39,7
	Izobrazba (dokončana)	Srednja šola	360	73,3	288	62,5	145
	Višja izobrazba	131	26,7	173	37,5	283	66,1
Delovna doba	Manj kot leto dni	3	0,6	10	2,2	1	0,2
	1–5 let	87	17,7	18	3,9	77	18,0
	6–10 let	108	22,0	92	20,0	22	5,1
	11–15 let	129	26,3	118	25,6	70	16,4
	16 let in več	164	33,4	223	48,4	258	60,3

Spremenljivke

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

7.11.2023

	F.U.	2013		2014		2016	
		M	S.O.	M	S.O.	M	S.O.
Samozaznava legitimnosti							
Mislím, da kot policist predstavljam vrednote javnosti v lokalni skupnosti, kjer delam.	0,67	3,44	0,97	3,64	0,99	4,24	0,76
Pooblastila, ki jih imam kot policist, so moralno upravičena.	0,59	4,07	0,94	3,93	0,99	4,32	0,75
Prepričan sem, da imam dovolj avtoritete za opravljanje policijskega dela.	0,57	3,78	1,03	3,91	1,01	4,20	0,86
Prepričan sem, da lahko podam dobre razloge, zakaj so moja pooblastila moralno ustrezna.	0,72	3,54	0,93	3,67	0,84	4,24	0,74
Odnosi s sodelavci							
Sodelavci mi zaupajo.	0,84	4,08	0,68	4,12	0,79	4,29	0,70
Sodelavci me podpirajo.	0,90	3,89	0,83	3,92	0,86	4,17	0,76
Sodelavci se do mene vedejo spoštljivo.	0,77	3,93	0,83	3,91	0,87	4,26	0,78
Postopkovna pravičnost nadrejenih							
Nadrejeni me obravnava s spoštovanjem in dostojanstvom.	0,83	3,58	1,06	3,74	1,00	4,12	0,94
Nadrejeni mi navadno obrazloži svoje odločitve glede mojega dela.	0,83	3,43	1,07	3,59	1,01	4,01	0,90
Nadrejeni upošteva moje potrebe, ko sprejema odločitve glede mojega dela.	0,83	3,44	1,07	3,61	1,02	3,88	1,00
V policiji me obravnavajo pošteno.	0,64	2,85	1,05	3,10	1,08	3,68	1,06
Odločitve mojega nadrejenega so enako poštene do vsakega policista.	0,86	2,82	1,29	3,11	1,22	3,62	1,16
Odločitve mojega nadrejenega vedno temeljijo na dejstvih, ne na osebnih predsodkih.	0,86	3,02	1,24	3,22	1,18	3,78	1,04
Zaznava legitimnosti (projekcija)							
Večina občanov v lokalni skupnosti, na območju katere delam, menijo, da jih policija obravnava pravično.	0,77	3,08	0,94	3,21	0,81	3,34	0,82
Večina občanov v lokalni skupnosti, na območju katere delam, meni, da policisti vedno upoštevajo zakone.	0,82	3,16	0,89	3,25	0,81	3,43	0,81
Večina občanov v lokalni skupnosti, na območju katere delam, meni, da si policisti vzamejo čas za razlago odločitev.	0,63	3,22	0,83	3,16	0,77	3,42	0,82

Rezultati

ANOVA (analiza variance): Primerjava samozaznave legitimnosti policistov v letih 2013, 2016, 2022

	2013		2016		2022		F (1.380)
	M	S.O.	M	S.O.	M	S.O.	
Samozaznava legitimnosti	3,65	0,67	3,73	0,66	4,20	0,62	100,43*
Odnosi s sodelavci	3,97	0,69	3,98	0,75	4,24	0,68	18,44*
Postopna pravičnost nadrejenih	3,20	0,95	3,41	0,91	3,85	0,86	56,69*
Zaznava legitimnosti (projekcija)	3,15	0,76	3,21	0,64	3,39	0,69	15,05*

* $p < 0,001$.

Razprava in zaključek

Študija potrjuje vpliv časovne komponente na samozaznavo legitimnosti policistov.

Slovenska družba se je v zadnjih desetih letih precej spremenila, saj so bile v letu 2013 še vedno prisotne posledice svetovne gospodarske krize, število kaznivih dejanj pa je bilo med največjimi v zgodovini države, tri leta kasneje (2016) je Slovenija ekonomsko okrevala, hkrati pa je prišlo do upadanja števila kaznivih dejanj, leto 2022 pa predstavlja obdobje neposredno po največji družbeni krizi v zadnjih desetletjih, ki jo je povzročila pandemija covida-19.

Zaznava lastne legitimnosti pri policistih je naraščala skozi celotno obdobje, vendar najbolj v zadnjem obdobju, kar predstavlja zanimivo ugotovitev, saj je policija v času pandemije covida-19 uveljavljala stroge ukrepe, zaradi česar jo je javnost močno kritizirala, in je tudi [deloma] izgubila legitimnost.

Rezultati kažejo, da je delovanje v kriznih razmerah vplivalo na tesnejše odnose s sodelavci in tudi na pozitivnejšo zaznavanje poštenosti nadrejenih.

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

MESTNA OBČINA
KRANJ

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Hvala za pozornost!

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

7.11.2023